

Samenleven, meetellen en meedoen?

Samenleven in één stad is een pakkende titel voor het nieuwe actieplan van de gemeente Rotterdam. Het plan staat vol aanpakken, vol faciliteren en ondersteunen. Het is een lange opsomming van onderwerpen en bijbehorende acties, waarvan veel deel uitmaken van staand beleid. Nieuwe acties of nieuw beleid staan niet apart gemarkeerd en vallen nauwelijks op.

Voorafgaand aan de opstelling van dit plan zijn vele zogenaamde stadsgesprekken gevoerd. Die hebben niet geleid tot veel nieuwe inzichten, lijkt het, maar geven wel hoop. In de bijlage staat o.a. lezen:

‘Het was opnieuw duidelijk hoeveel Rotterdammers met elkaar delen. Ongeacht veel verschillen, in feite wil iedereen goed samenleven, respect voor wie je bent, een overheid die luistert en die goede dienstverlening levert.’p.9

‘Een paar gesprekken voor een actieplan is niet genoeg: er moet continu een gesprek zijn’p.9

‘....terwijl we focus blijven houden op ‘de gewone burger’p.10

Draagt dit plan bij aan de gelijkwaardigheid van iedere Rotterdammer?

Deze vraag is niet gemakkelijk te beantwoorden. Er zijn veel groepen in de stad die afhankelijk zijn van allerlei toeslagen en subsidies, van hulp zoals de voedselbank. Mensen die niet zo goed zijn in Nederlands en die niet zo snel aanschuiven bij overleggen. Er zijn ook groepen mensen in de stad die zich al jaren niet meer vertegenwoordigd voelen en zich ook geen deel van de stad voelen.¹ Toch verdienen ook deze groepen dat zij zich gehoord en gezien voelen. Hoe zorgen we ervoor dat deze mensen ook trots zijn op zichzelf en op de stad? De vele losse, reactieve en voor een deel tijdelijke acties gaan hier niet bij helpen. Samenleven veronderstelt dat mensen anderen ontmoeten in de brede zin van het woord. Dus niet alleen bij het boodschappen doen of bij de dokter, maar op plekken die bedoeld zijn om met anderen samen te zijn en om banden op te bouwen. En juist die plekken zijn er te weinig. Ooit was de gedachte dat de Huizen van de Wijk die rol zouden kunnen vervullen. Die zijn helaas beperkt open en staan niet per definitie op een centrale plek. Ze zijn bedoeld als plek waar professionals ondersteuning bieden in de wijk, niet voor onderling contact van de wijkbewoners. Verder zijn activiteiten in de wijk versnipperd over meerdere organisaties, afgebakend door de contracten die zijn afgesloten. In de nieuwe hubs kan de burger terecht met vragen aan gemeente medewerkers maar ook die hubs worden niet breder ingezet ten behoeve van de samenhang in de wijk.

Wat nodig is zijn ontmoetingsplekken, binnen en buiten, waar mensen op basis van gelijkwaardigheid elkaar leren kennen. Hiervoor is een integrale aanpak nodig met focus op de wijk, op armoedebestrijding, jeugd- en ouderenzorg, maatschappelijke begeleiding, het bestrijden van discriminatie. Elkaar leren kennen is de basis voor wederzijds begrip. Om vorm te geven aan de

¹ Zie de afgelopen verkiezingsuitslagen.

ontmoetingsplekken en de activiteiten zijn wijkgesprekken noodzakelijk waaraan bewoners, vrijwilligers, bedrijven en winkeliers samen met het wijkmanagementteam en leden van de wijkraad deelnemen. Het is belangrijk dat ook mensen die weet hebben van wijkbewoners die niet bij machte zijn om deel te nemen, betrokken worden bij deze gesprekken. Dat kunnen bijvoorbeeld vrijwilligers en/of professionals zijn die taallessen of maaltijden verzorgen in de wijk.

Wat ontbreekt?

In het plan missen we aandacht voor armoede en voor de nieuwe Rotterdammers. Armoede wordt wel heel kort genoemd in paragraaf 4.8, maar er zijn geen acties aan verbonden in dit plan, zeker geen nieuwe. Over de nieuwe Rotterdammers wordt ook nauwelijks gesproken, het woord 'inburgering' komt wel een paar keer voor in een opsomming.²

Er zijn veel toeslagen, fondsen en zelfs een nieuwe subsidie. De nieuwe Rotterdammers en de burgers die in armoede leven of door andere oorzaken minder weerbaar zijn, hebben meestal niet de energie en vaardigheden om gebruik te kunnen maken van de financiële vangnetten. Moeilijke taal in brieven en de ingewikkelde opzet van gemeentelijke websites helpen hierbij niet. Het Burgerpanel wijst hier al jaren op.

Adviezen

Het actieplan 'Samenleven in één stad' bevat veel acties die gericht zijn op het verhelpen van problemen: er wordt gediscrimineerd, er is onveiligheid in de stad. Natuurlijk moet discriminatie bestreden worden, moet een ieder zich veilig kunnen voelen en gelijke kansen hebben. Maar dat is niet genoeg.

Het Burgerpanel is van mening dat werken aan een samenleving waaraan iedere burger mee kan doen en waarin iedereen meetelt, vraagt om samen investeren in de toekomst, met de blik vooruit dus. Met uitvoering van plannen samen met de bewoners.

Het Burgerpanel Rotterdam adviseert het college van B en W het volgende:

- Onderzoek in welke wijken of straten wel sprake is van samenhang en samenleven en watvoor personen en welke factoren hier bepalend zijn.³ Zijn deze voorbeelden te gebruiken in andere wijken?
- Stuur op activiteiten die langdurig gericht zijn op samenleven in de wijk en met name op ontmoetingsplekken voor alle bewoners. Zorg voor continuïteit.
- Organiseer twee keer per jaar wijkgesprekken waaraan de bewoners zelf zo goed mogelijk kunnen deelnemen samen met organisaties, wijkmanagementteam, vertegenwoordigers van de wijkraad, professionals en vrijwilligers die kennis hebben van de wijk.
- Met betrekking tot mensen die in armoede leven en nieuwe Rotterdammers is het advies om één contactpersoon hun zaken te laten behartigen bij de gemeente die tot taak heeft hen te ontzorgen.

² Het Burgerpanel Rotterdam heeft adviezen gegeven over inburgering Taalbeleid 2018, Bij de Les 2019; over armoede Klijnsmagelden 2019_ en Armoede onder kinderen 2020.
Zie <https://www.burgerpanelrotterdam.nl/adviezen/>

³ Waar zijn bijvoorbeeld wel Opzoomeractiviteiten en waar niet? Waar speelt theater in de wijk een verbindende rol?